

N:o 88.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 maj 1895.
— — — — Andra Kammaren den 16 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, om utarbetande och framläggande af förslag till lag angående in- och utländska försäkringsanstalters verksamhet i Sverige.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 10.)
(Andra Kammarens tillfälliga utskotts (n:o 1) utlåtande n:o 13.)

Till Konungen.

Uti en hos Riksdagen väckt motion har framhållits behöfligheten af en särskild försäkringslag, innehållande fullständiga och fullt betryggande bestämmelser rörande in- och utländska försäkringsanstalters verksamhet i Sverige. Det mellan ett försäkringsbolag och en enskild försäkringstagare afslutade försäkringsaftalet grundade sig, särskildt i fråga om lifförsäkring, på så vidlyftiga statistiska undersökningar och så invecklade matematiska beräkningar, att det för den enskilde vore omöjligt att kontrollera riktigheten af eller soliditeten hos försäkringsaftalets detaljbestämmelser. Det vore jemväl af andra skäl af vigt, att staten ingrepe och skyddade den stora del af Sveriges befolkning, som begagnade sig af försäkring under dess olika former. Den nu gällande kortfattade kungörelsen af den 22 oktober 1886 angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter innefattade endast en samling reglementariska föreskrifter angående anmälningar, uppgifters in-

sändande och offentliggörande m. m. samt vore såväl till form som i tillämpning otillfredsställande. Frågans lösning vore att söka endast i en af Konung och Riksdag stiftad *försäkringslag*. För åsigten om behöfligheten af denna lag funnes äfven ett stöd i det intresse, som af statsmagterna egnats åt sparbanksväsendet, samt i de skäl, som slutligen ledde till 1892 års lag angående denna med försäkring närbeslägtade form af ekonomisk förtänksamhet. Den för en ökad kontroll uppkommande större kostnaden borde delvis bäras af de kontrollerade bolagen sjelfva, hvilka hade ett med den försäkrade allmänhetens fullt jemförligt intresse.

Vid granskning af förhållandena rörande försäkringsverksamheten inom vårt land, hvarpå en, som det vill synas, välbefogad uppmärksamhet sålunda rigtats, har Riksdagen funnit, att denna lika gagnande som viktiga verksamhet nått en betydande utveckling, och att, enligt 1893 års officiella uppgifter, de i vårt land opererande försäkringsanstalterna vid nämnda års utgång ansvarade för, efter våra förhållanden, ganska stora försäkringsbelopp.

I anledning häraf och då dels osunda tendenser inom detta område äfven i vårt land synas hafva sökt vinna insteg, och dels förluster på grund af oegentligheter och missförhållanden lätteligen kunna för den försäkrade allmänheten uppkomma, ja delvis, ehuru i mindre skala, redan förekommit, så synes det Riksdagen, som vore en effektiv lagstiftning rörande denna viktiga samhällsangelägenhet i hög grad af behofvet påkallad.

I hufvudsak gillande de skäl för åtgärder i detta syfte, som ofvan anförts, vill Riksdagen erinra, att denna fråga ingalunda är ny. Sedan Eders Kongl. Maj:t redan år 1881 uppdragit åt landshöfdingen C. A. Sjöcrona att utarbete författningsförslag i ämnet, afgaf denne den 7 juli 1883 »underdånigt betänkande med förslag till författningar angående försäkringsväsendets ordnande».

Sedermera vidtogos vid 1886 års riksdag mått och steg för anordnandet af försäkringskontroll, i det att af sagda Riksdag äskades och beviljades ett anslag å sjetten hufvudtitelns extra ordinarie stat af 4,500 kronor för anordnande inom civildepartementet af kontroll å försäkringsanstalterna, och den 22 oktober samma år utfärdades kungörelserna »angående ordnande och tillsyn å inländska försäkringsanstalter» samt »angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse». Genom dessa kungörelser, hvilkas föreskrifter, så vidt afses ett slutligt ordnande af ifrågavarande tillsyn, enligt Riksdagens åsigt äro otillräckliga och ofullständiga, har man

sökt att på våra försäkringsförhållanden i någon mån tillämpa publicitetssystemet; och i enlighet härmed hafva för alla år, från och med 1887 till och med 1893, blifvit från civildepartementet utsända tabellariska redogörelser, hvilka lemna en öfverblick öfver det svenska försäkringsväsendets utveckling och ståndpunkt.

Riksdagen, som tagit del af nu omförmälda redogörelser, har dock icke kunnat undgå att lägga märke till vissa brister hos desamma: dels saknas åtskilliga statistiska uppgifter, som skulle sätta allmänheten i tillfälle att bättre än hittills bedöma de olika försäkringsanstalterna; dels saknas äfven behöfliga detaljupplysningar rörande placeringen af de mycket stora kapital, som inom försäkringsanstalterna finnas hopsparade; dels påträffas uppenbara felaktigheter rörande de utländska, i Sverige opererande bolagen, särskildt med afseende på öfverensstämmelse mellan uppgifterna från på hvarandra följande år; dels slutligen utgöras samtliga dessa redogörelser af nakna siffror utan någon betydande text.

Med anledning af hvad som sålunda anförts, har Riksdagen kommit till den öfvertygelsen, att de nu gällande lagbestämmelserna för försäkringsväsendet samt den deröfver utöfvade kontrollen icke innefatta nöjaktig trygghet vare sig för den enskilde försäkringstagaren eller för försäkringsväsendet i dess helhet.

Riksdagen anser alltså, att för detta verksamhetsfält förnyade lagstiftningsåtgärder äro af nöden. Ett ytterligare stöd för denna sin åsigt finner Riksdagen uti ingressen till den åberopade kungörelsen af den 22 oktober 1886, hvori en fullständig lagstiftning om försäkringsväsendet uttryckligen ställes i utsigt. Visserligen borde enligt samma ingress med en dylik fullständig lagstiftning anstå, intill dess en allmän lag om svenska bolag hunne komma till stånd. Riksdagen finner emellertid för sin del, att en särskild lagstiftning för försäkringsväsendet, hvilken borde innehålla bestämmelser icke endast för de svenska, utan äfven för de utländska, i Sverige opererande försäkringsanstalterna, ingalunda står i ett så nära förhållande till en lagstiftning rörande bolag i allmänhet, att icke en speciel lagstiftning rörande försäkringsanstalterna bör ju förr desto hellre, oberoende af de nu föreliggande förslagen till bolagslagstiftning, tagas under öfvervägande. Särskildt vill Riksdagen framhålla, att angelägenheten af åtgärders snara vidtagande i förevarande afseende väsentligen bestyrkes af den snabbhet, hvarmed under de senare åren antalet nya såväl in- som utländska försäkringsföretag i vårt land tillvuxit.

Riksdagen, som anser, att den trygghet, hvilken bör omgifva det

svenska försäkringsväsendet, säkrast vinnes genom en af Konung och Riksdag gemensamt antagen lag, i likhet med hvad som skett rörande ett annat närbeslägtadt område, nemligen sparbanksväsendet, får med anledning af hvad sålunda blifvit anfördt, anhålla, det Eders Kongl. Maj:t ville låta utarbета och snarast möjligt för Riksdagen framlägga förslag till en försäkringslag, innehållande fullständiga och fullt betryggande bestämmelser rörande in- och utländska försäkringsanstalters verksamhet i Sverige.

Stockholm den 16 maj 1895.

Med undersätlig vördnad.